

**КВАРТАЛНА ИНФОРМАЦИЈА ЗА
ДВИЖЕЊАТА ВО ПЛАТНИОТ
ПРОМЕТ
во 4. квартал од 2013 година**

Дирекција за платни системи
Народна банка на Република Македонија

СОДРЖИНА:

(1) Вкупен платен промет

1.1. Лоренцова крива

1.2 Платен промет преку МИПС

(2) Платни инструменти

2.1. Кредитни трансфери

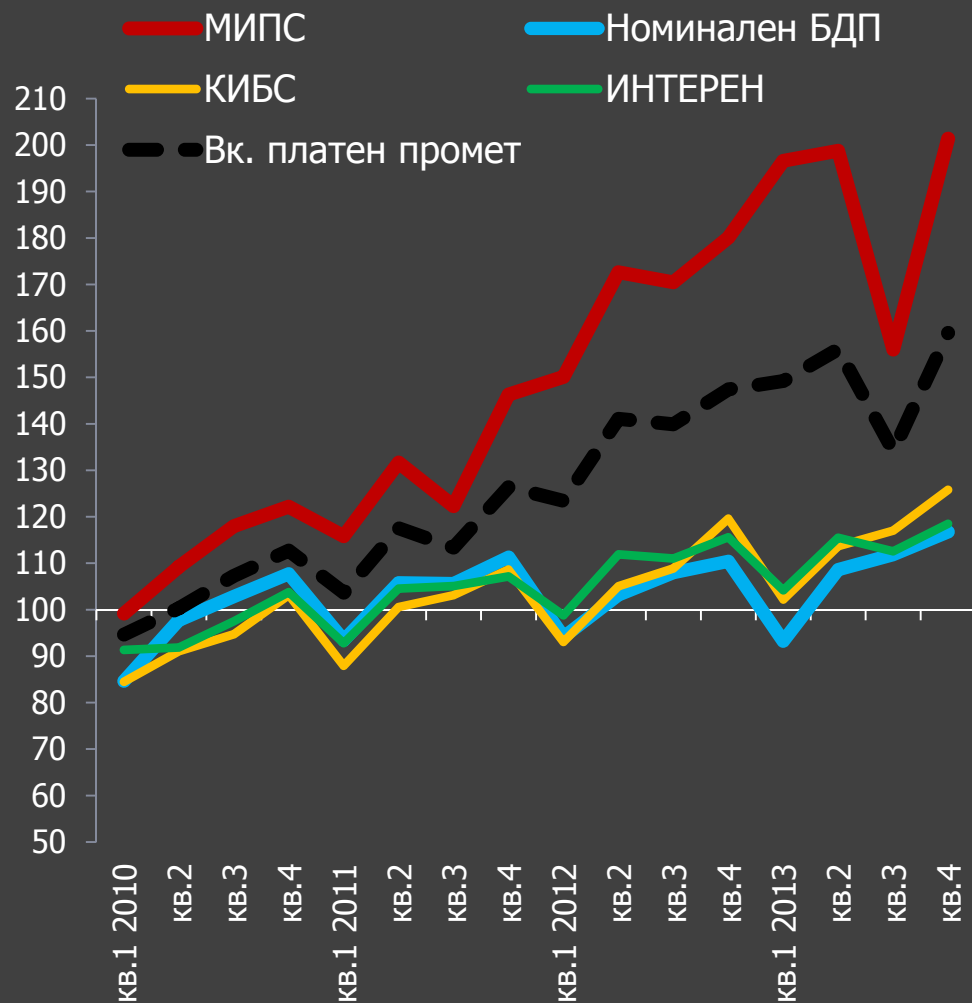
2.2. Платежни картички

(3) Отворени сметки и блокирани сметки/депоненти

(1) Вкупен платен промет

Во 2013 година, **вредноста на вкупниот платен промет** забележа годишен раст од 8,6%, при годишен раст на номиналниот БДП од 3,4%...

Индексни поени: база кв.4 2009

Сооднос со:
Номинален БДП Реален БДП

Вк. платен промет
0,57 **0,46**

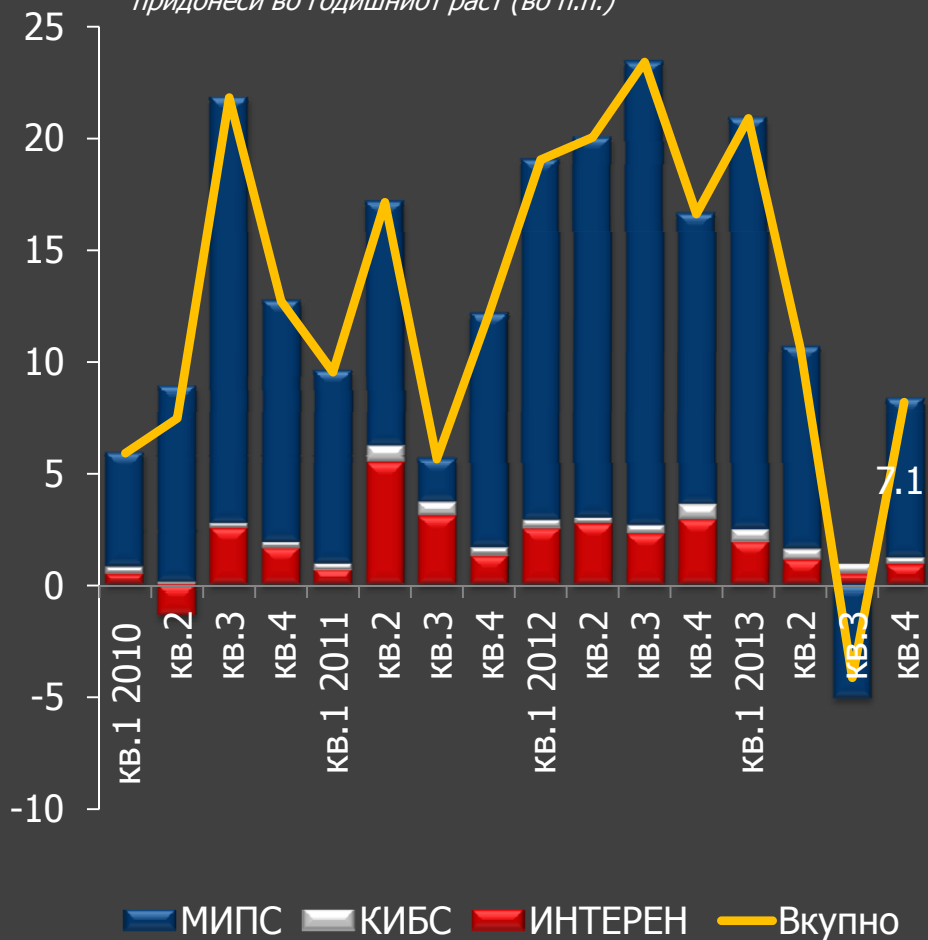
МИПС
0,48 **0,36**

КИБС
0,88 **0,83**

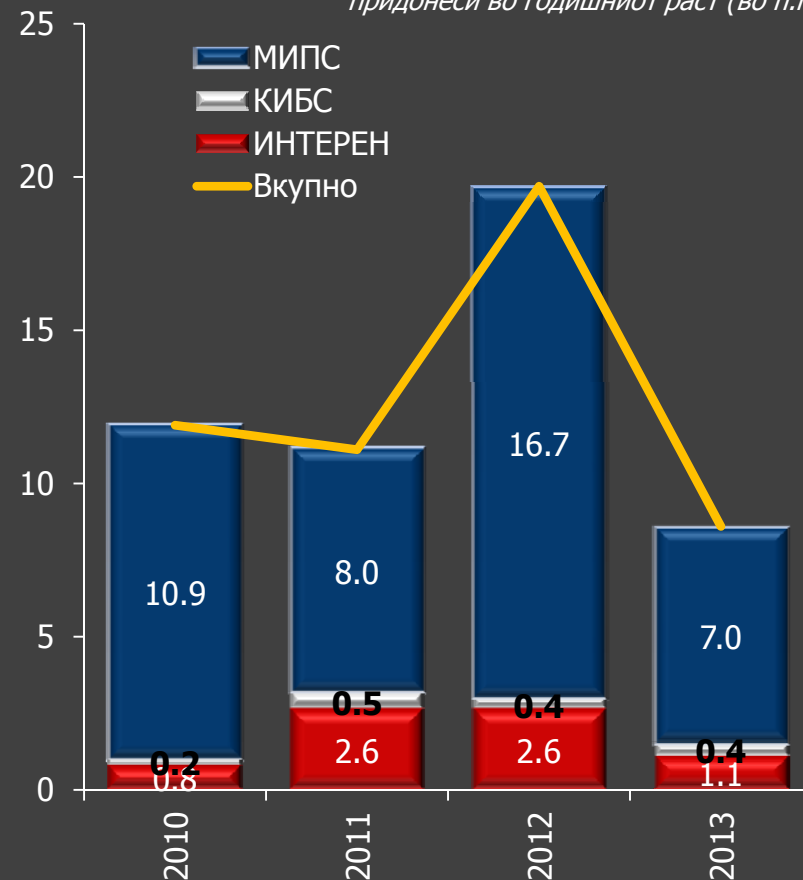
ИНТЕРЕН
0,82 **0,73**

...во 4. квартал имаше годишен раст од 8,2% на вредноста на вкупниот платен промет, при **најголем придонес на растот на прометот преку МИПС (7,1 п.п.)**.

придонеси во годишниот раст (во п.п.)

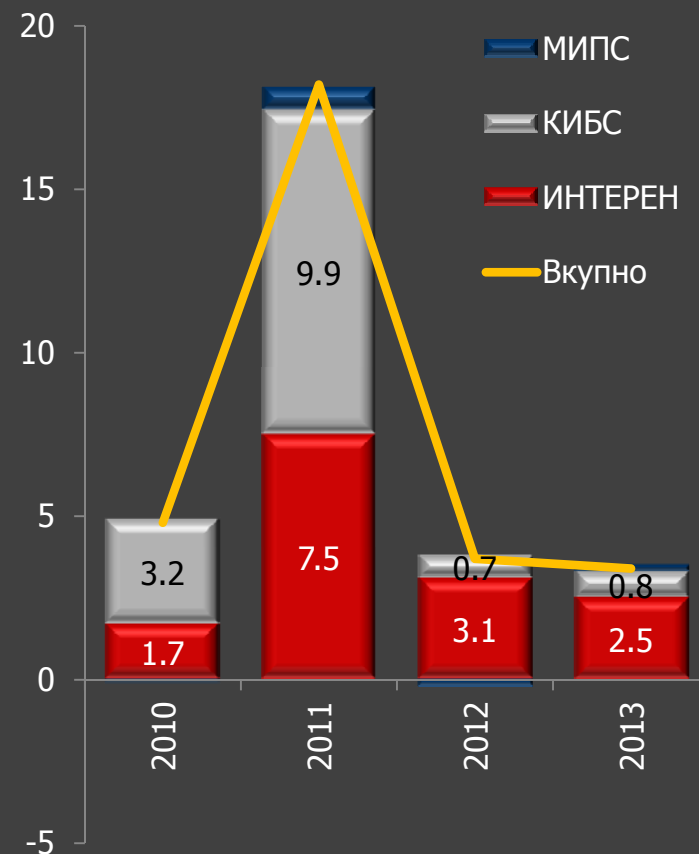
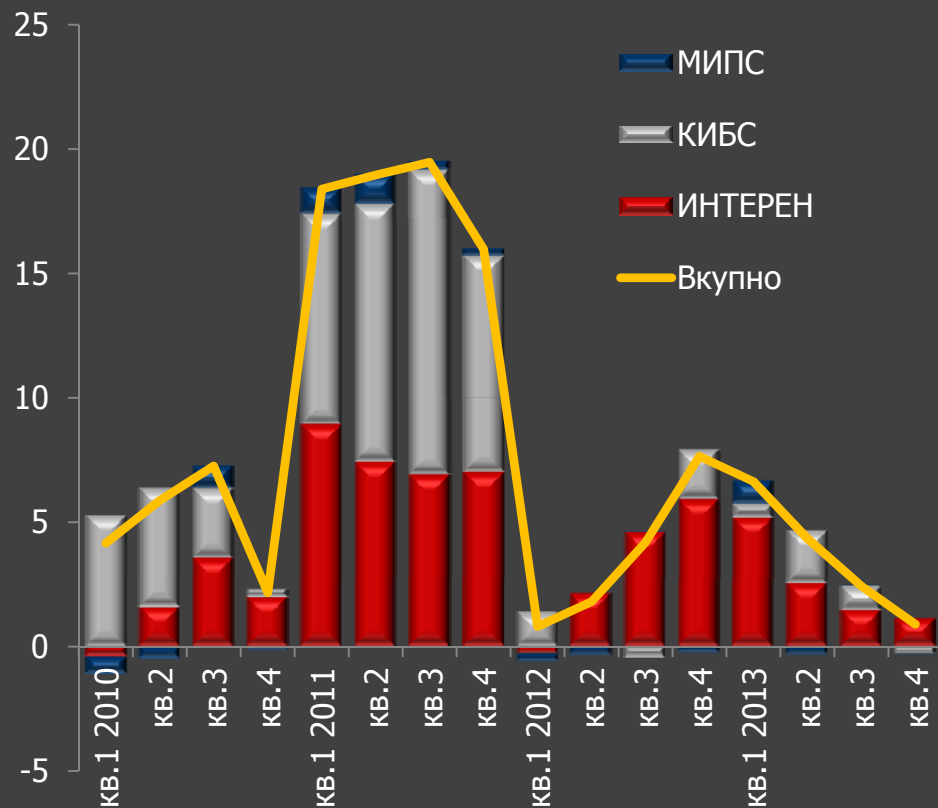

придонеси во годишниот раст (во п.п.)

... но, растот на **бројот на остварените трансакции** забавува и во 4. квартал (годишен раст од 0,9%)

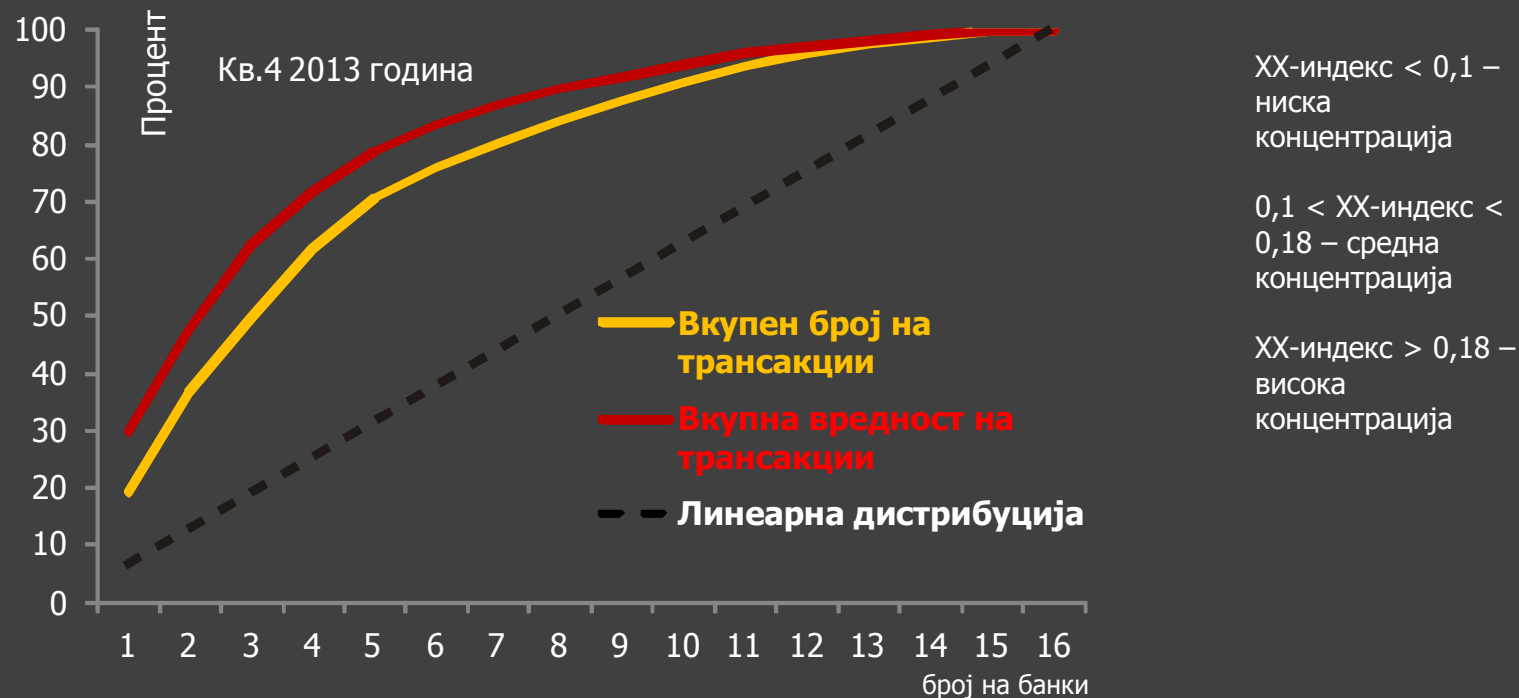
... а за целата 2013 година, растот е 3,4%.

Сооднос на БДП со:

	Номинален БДП	Реален БДП
Вк. број на трансакции	0,69	0,56
МИПС	0,46	0,40
КИБС	0,61	0,46
ИНТЕРЕН	0,71	0,62

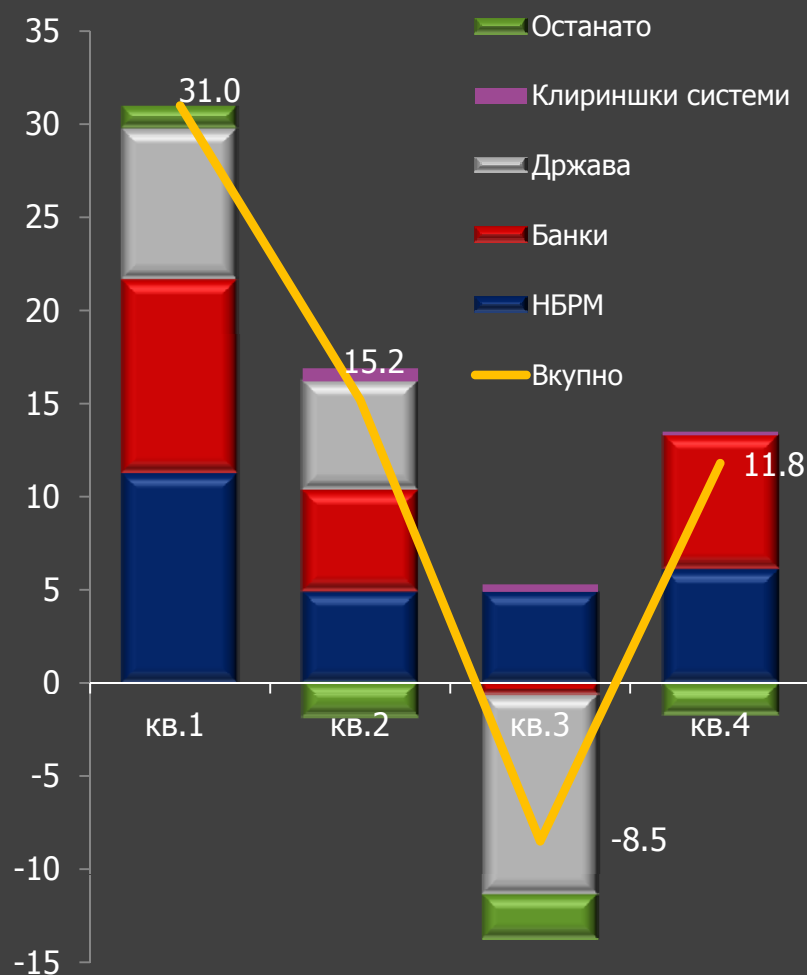
1.1 Лоренцова крива на распределба на вкупниот број и вредност на остварени трансакции

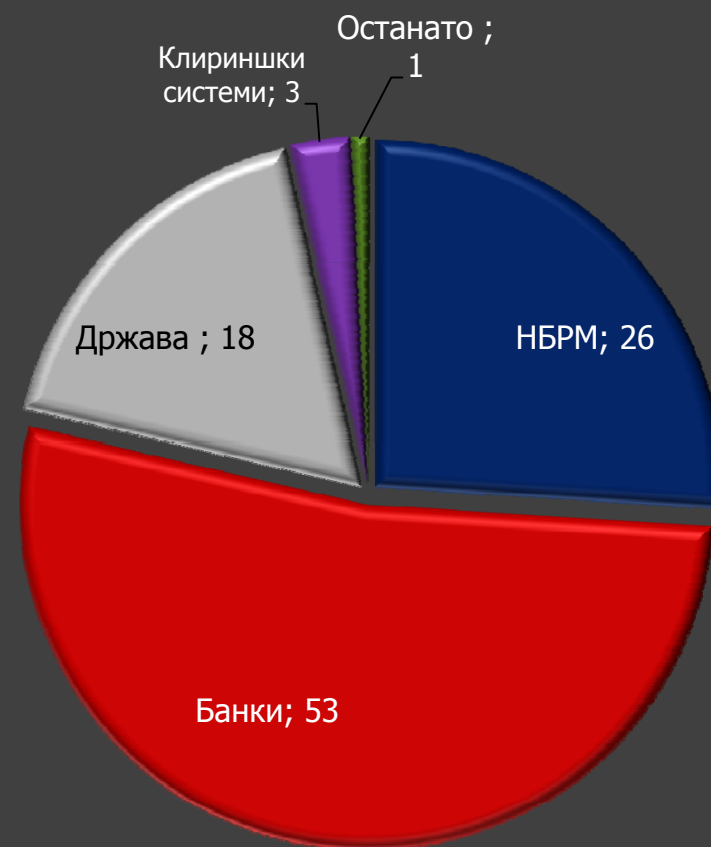
- **Умерено ниво на концентрација** на XX-индексот на пазарното учество на банките во однос на **бројот на трансакциите** со вредност од 0,117
 - на петте најзначајни учесници отпаѓаат 70,6% од вкупниот број остварени трансакции.
- **Повисока концентрација** на XX-индексот за **вредноста** на платниот промет (0,161)
 - учество од 78,6% на петте најзначајни учесници во вкупната вредност на остварените трансакции.

1.2 Платен промет преку МИПС

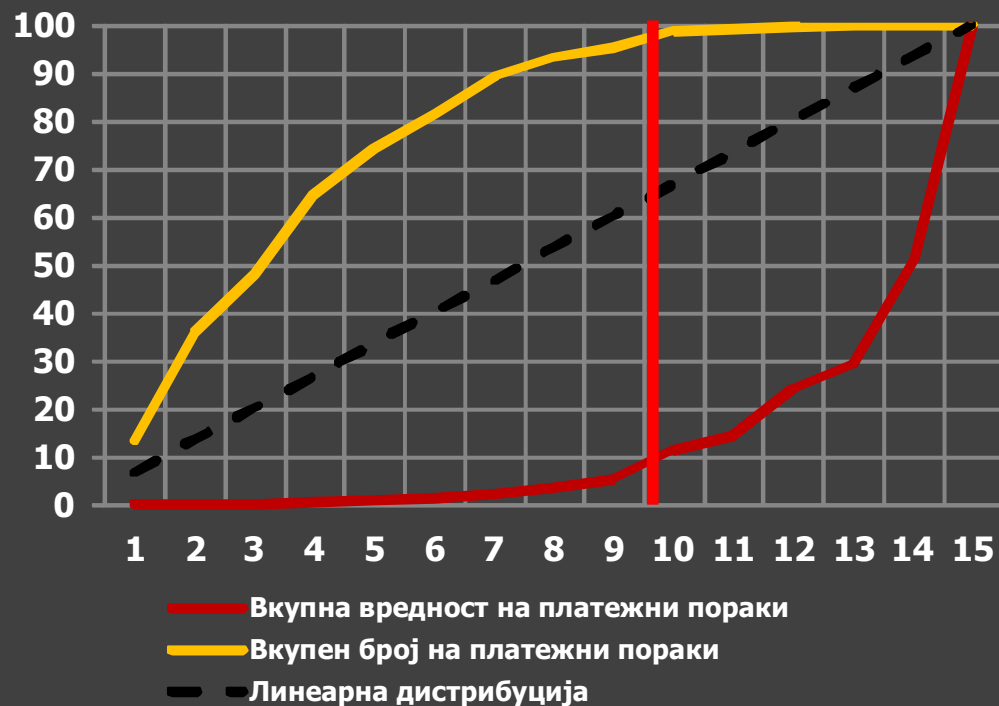
Придонеси во годишниот раст по квартали во 2013 година (п.п.)

Структурно учество на вредноста на прометот во МИПС во 2013 година (%)

Распределба на бројот и вредноста на платежните пораки остварени преку МИПС

Број на платежни пораки

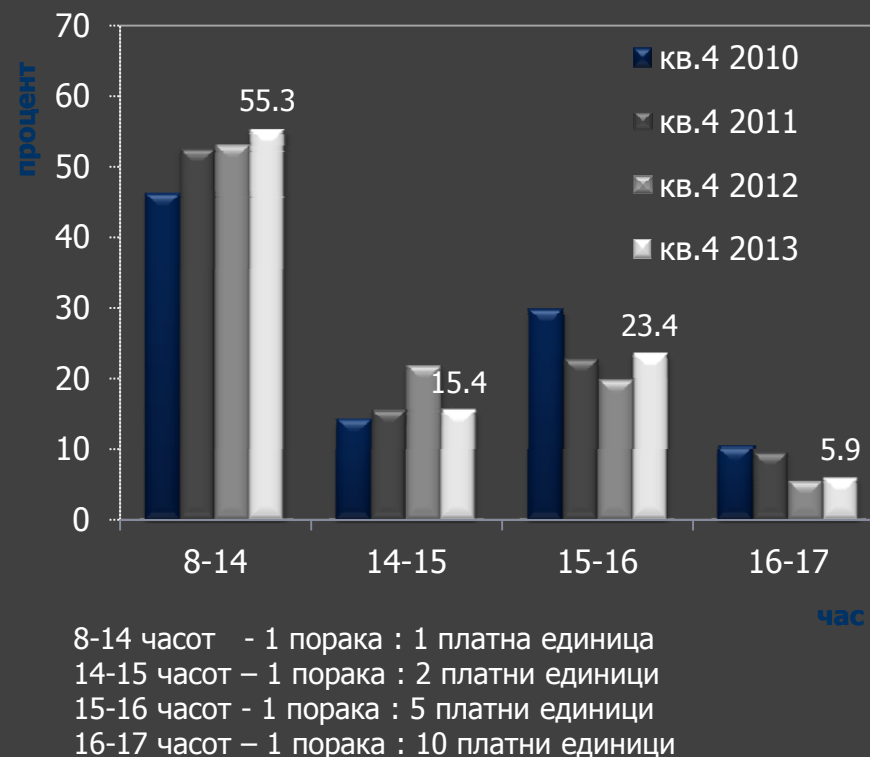
- Најголемо учество од **22,5%** имаат платежните пораки со вредност од **1.000 до 5.000 денари.**
- Околу **95%** од вкупниот број платежни пораки остварени преку МИПС се со вредност **под 1 мил. денари.**

Праг	Вредност на платежни пораки во милиони денари	Број (во %)	Вредност (во %)
1	$x < 0,001$	13.24	0.01
2	$0,001 < x < 0,005$	22.47	0.06
3	$0,005 < x < 0,010$	12.06	0.08
4	$0,010 < x < 0,025$	16.52	0.25
5	$0,025 < x < 0,05$	9.77	0.32
6	$0,05 < x < 0,1$	7.20	0.47
7	$0,1 < x < 0,25$	7.96	1.16
8	$0,25 < x < 0,5$	3.67	1.20
9	$0,5 < x < 1$	2.46	1.60
10	$1 < x < 5$	3.48	6.41
11	$5 < x < 10$	0.45	2.86
12	$10 < x < 50$	0.49	9.52
13	$50 < x < 100$	0.08	5.13
14	$100 < x < 500$	0.10	21.77
15	$x > 500$	0.04	49.18

Вредност на платежни пораки

- Најголемо учество од **49,2%** имаат платежните пораки со вредност **над 500 мил. денари.**
- учество од **94,8%** на платежните пораки со вредност **над 1 мил. денари.**

Дневна временска распределба на платежните пораки преку МИПС

Број на порамнети пораки на дневна основа:

- 24,7% помеѓу 15-16 часот
- 0,7 % помеѓу 16-17 часот

Вредност на порамнети пораки:

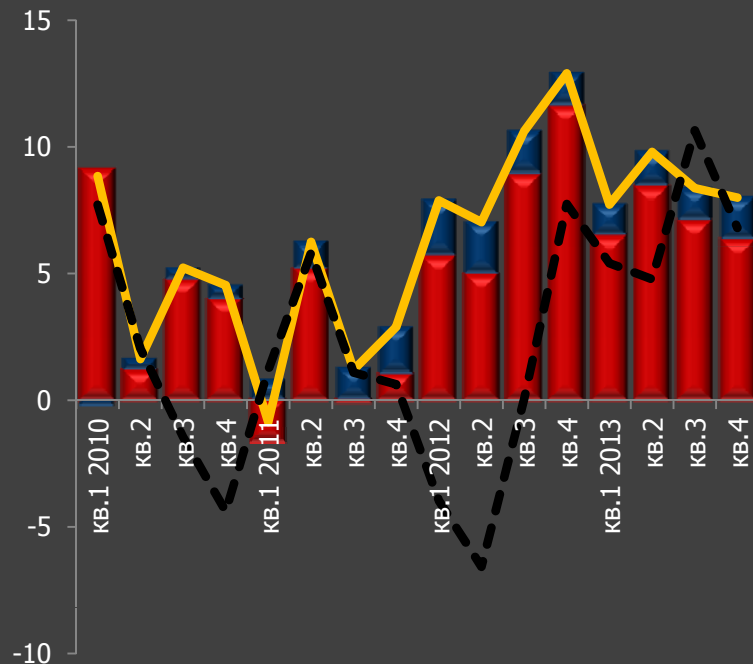
- 21,3% помеѓу 9-10 часот
- 3,7% помеѓу 8-9 часот

Годишен раст за 2,2 п.п. на учеството на платежните пораки остварени пред 14 часот (најевтино порамнување во текот на денот) во вкупниот број пораки во МИПС (55%) во 4. квартал

(2) Платни инструменти

2.1 Кредитни трансфери

Број на трансакции

Вредност на трансакции

- Вкупниот број трансакции со КТ во 4. квартал забележа годишен раст од 6,8% - на ниво на растот за целата 2013 година (од 6,9%)
- најголемо учество на хартиените налози (во 2013 година 73,6%)

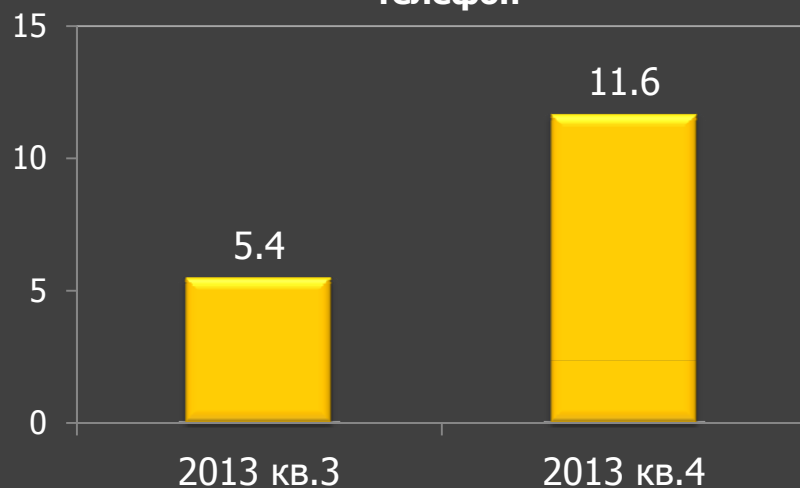
НО, ВИСОК **годишен раст од 8,3% на бројот на електронските КТ**, предизвикан од правните лица.

- Вкупната вредност на КТ забележа годишен раст од 6,0% во 4. квартал - повисок од растот за целата 2013 година (5,2%)
- најголемо учество на хартиените налози (во 2013 година 67,8%)

НО, ВИСОК **годишен раст од 9,4% на вредноста на електронските КТ** – најголем придонес на правните лица.

Кредитни трансфери преку мобилен телефон

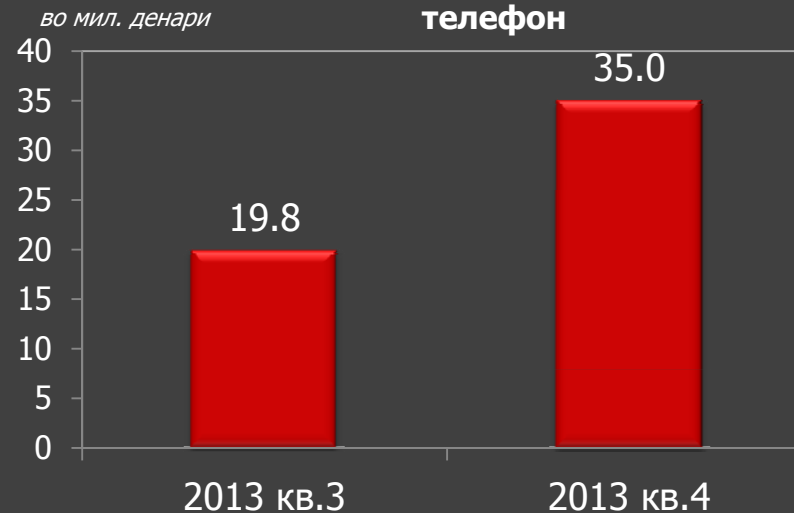
во илјади
Број на трансакции преку мобилен телефон

- Во 4. квартал **бројот** на платните трансакции преку мобилен телефон забележа **квартален раст од 113,9%**...

... сепак, учеството на бројот на овие трансакции во вкупните кредитни трансфери изнесува само 0,09%.

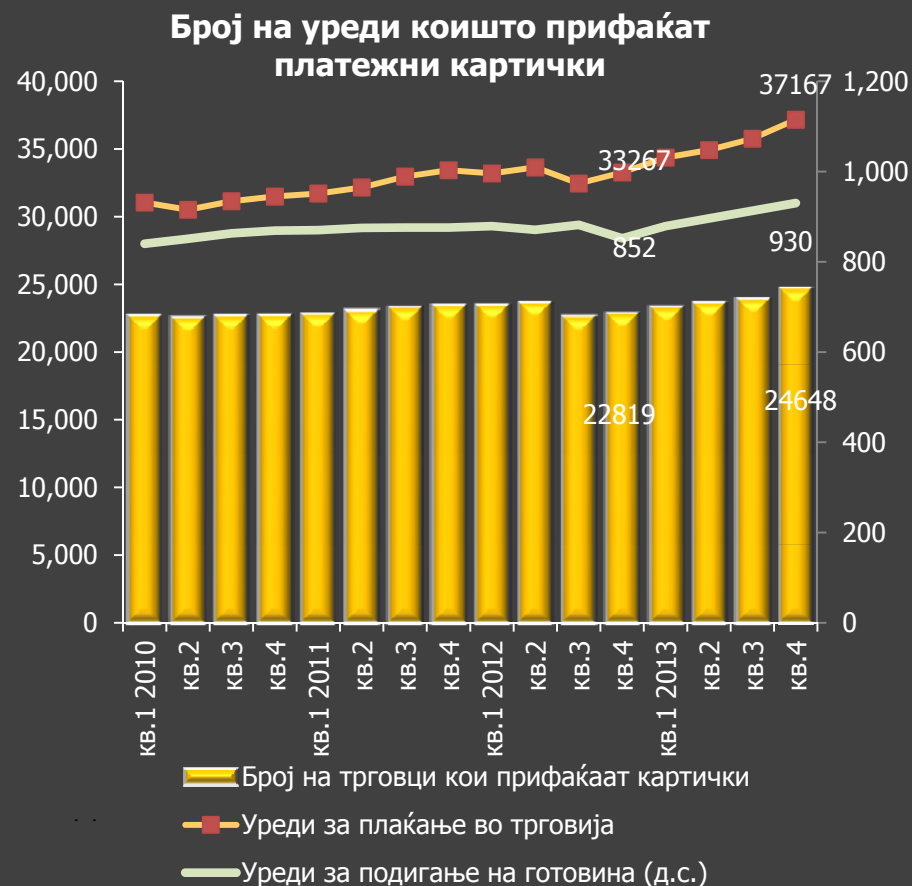
во мил. денари
Вредност на трансакции преку мобилен телефон

- Во 4. квартал **вредноста** на платните трансакции преку мобилен телефон забележа **квартален раст од 76,6%**...

... сепак, учеството на вредноста на овие трансакции во вкупните кредитни трансфери изнесува само 0,004%.

2.2 Платежни картички

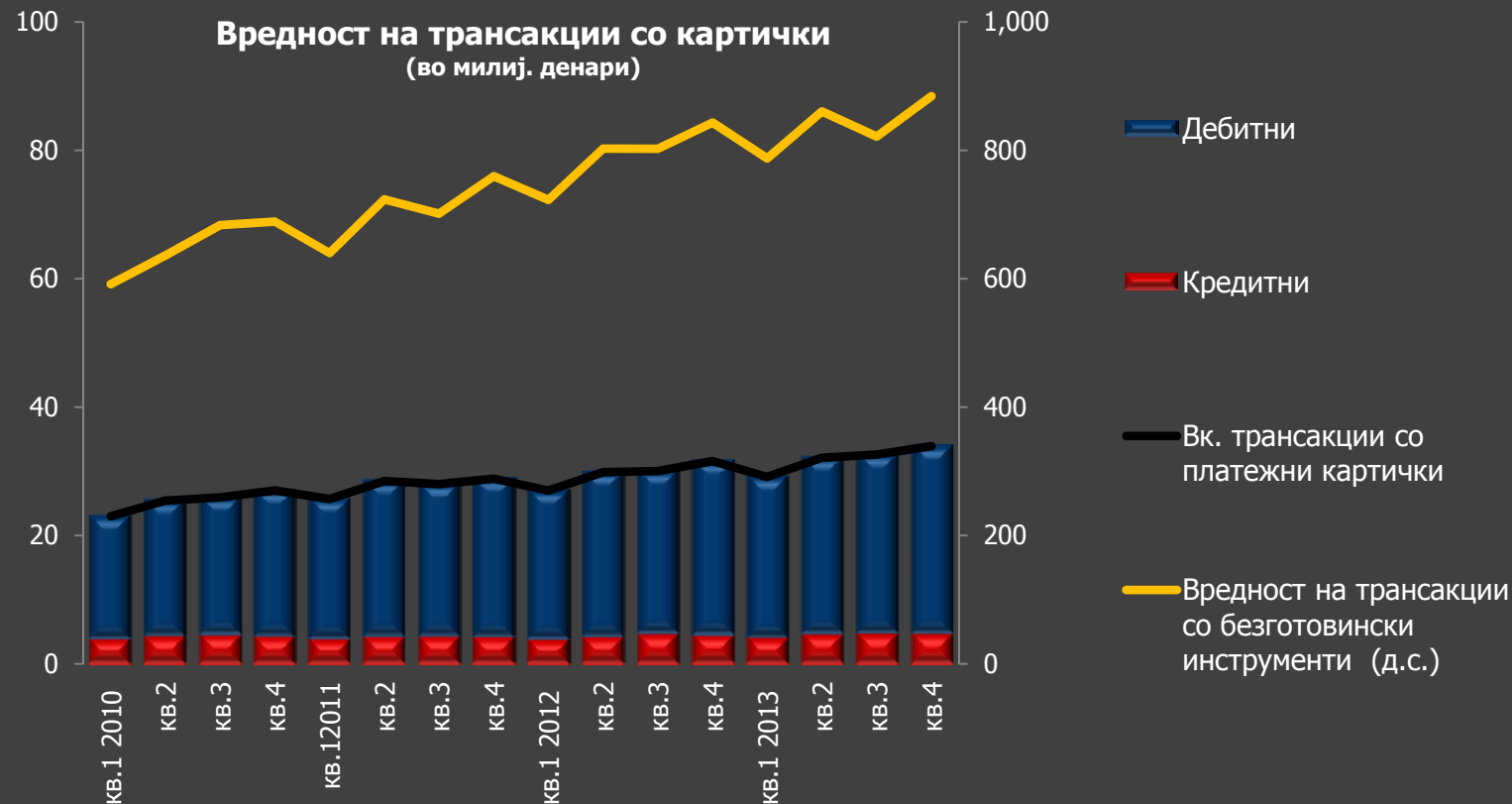

— **Забавување на годишниот раст во 4. квартал на бројот на картички** во циркулација (2,9%)...

... најголемо учество од 76,2% на картичките со дебитна функција на крајот на 2013 година во вкупниот број картички.

— наспроти падот во 2012 година, во 2013 година има висок годишен раст од **11,7%** на бројот на **уредите за плаќање во трговијата** и **9,2%** на бројот на **уредите за подигање готовина**.

- **Годишен раст од 7,4% во 4. квартал на вредноста** на трансакциите со платежни картички, при најголем придонес на дебитните картички во растот (од 6,7 п.п.)...
- ...заради високото учество во вкупните трансакции со платежни картички (од 86,1%).

Трансакциите со платежни картички учествуваат со 3,8% во вкупната вредност на безготовинските платни инструменти.

во млрд.
денари

во мил.
денари

Вредност на трансакции за подигање готовина и плаќање во трговија

- Вредност на трансакции за плаќање во трговија
- Вредност на трансакции за подигање на готовина
- Вредност на трансакции преку интернет (д.с.)

во илјади

Број на трансакции за подигање готовина и плаќање во трговија

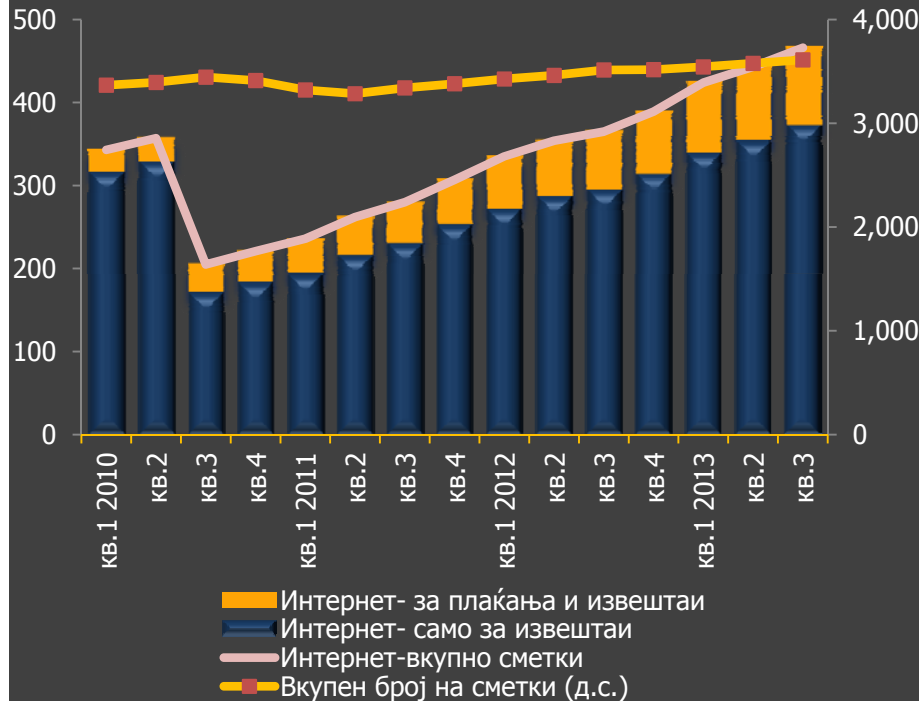

- Број на трансакции за плаќање во трговија
- Број на трансакции за подигање на готовина
- Број на трансакции преку интернет (д.с.)

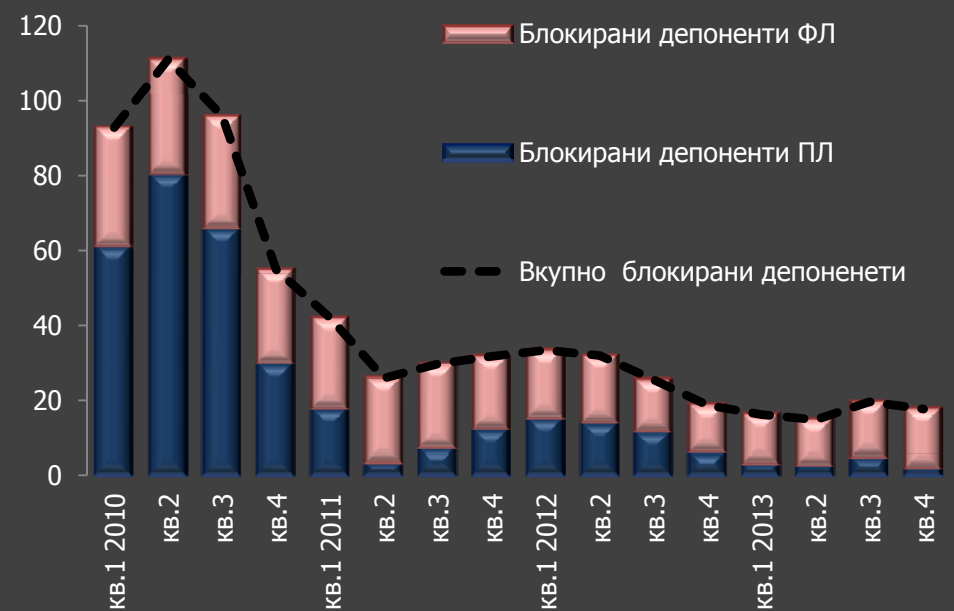
- годишен раст во 4. квартал од 8,0% и 1,7% на **вкупниот број и вредност на трансакции остварени со платежни картички.**
- **висок годишен раст од 314% и 253% на вкупниот број и вредност на трансакциите извршени преку интернет-порталите.**

(3) Отворени сметки и блокирани сметки/депоненти

во илјади

Придонеси во годишен раст (п.п.)

– годишен раст од **2,2%** на бројот на отворените сметки.

– **годишен раст од 33,9% на бројот на сметките достапни за интернет-плаќање**

– **85,6%** се сметки во сопственост на **физички лица**

– **78,5%** од сметките се користат само за **увид во состојбата и промените** на сметката.

– годишен раст од **20,8%** на бројот на **блокираните сметки**

– годишен раст од **17,7%** на **блокираните депоненти**

– **Придонесот на физичките лица е најголем**

– бројот на **блокираните сметки** е зголемен за **33,5%** на годишна основа

– бројот на **блокираните депоненти** оствари годишен раст од **37,3%**.

ВИ БЛАГОДАРАМ НА ВНИМАНИЕТО